

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

יחידה ראשונה – בין גזענות לאנטישמיות: הבהרת מושגים

יום המאבק באנטישמיות ובגזענות

מטרות

1. התלמידים יבררו את משמעות המושגים גזענות ואנטישמיות
2. התלמידים יבדקו עמדות ותפיסות אישיות בנושאים אלה
3. התלמידים יבדקו את הקשר שבין תופעות גזענות ואנטישמיות לבין זכויות בכלל וזכויות הילד בפרט.

מהלך הפעילות

1. המורה תציג בפני התלמידים את שני המושגים – "גזענות", "אנטישמיות". היא תחלק אותם לקבוצות, וכל קבוצה תתבקש להכין רשימה של אסוציאציות הנוגעות לאחד המושגים.
2. כל קבוצה תציג את האסוציאציות שאספה, ויחד יבחנו את נקודות הדמיון והשוני בין שני המושגים. חשוב להדגיש כי אנטישמיות היא אחד מביטויי הגזענות המופנית באופן ספציפי כלפי בני הגזע השמי, משמע היהודים.
3. לתלמידים בוגרים – המורה תציג בפני התלמידים תמונות של ילדים/מבוגרים מתרבויות וגזעים שונים. כל תלמיד יתבקש לבחור תמונה אחת של אדם שאיתו היה רוצה להתחבר ותמונה של אדם שאיתו לא היה רוצה להתחבר חברתית או תרבותית. כל תלמיד יתבקש להסביר את שיקוליו בנוגע לבחירות שעשה. בעקבות הפעילות יתקיים שיח כיתתי.
4. לתלמידים צעירים – המורה תקריא את הסיפור של דר' סוס על הסניצ'ים מתוך הספר "הסניצ'ים וסיפורים אחרים". בעקבות הקראת הסיפור יתקיים שיח כיתתי.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

5. שיח כיתתי בעקבות הפעילויות (סעיפים 3 ו-4) –

א. מהי גזענות?

ב. מדוע מתעוררות תופעות של גזענות לדעת התלמידים? חשוב להתייחס לסיבות ולמקורות שונים לתופעת הגזענות כגון: חוסר קבלת האחר, דיעות קדומות, היעדר ידע על קבוצה אחרת, פחד מהאחר.

ג. במה אנטישמיות דומה לגזענות?

ד. במה אנטישמיות ייחודית כתופעה של גזענות?

ה. האם נתקלתם בתופעה של גזענות או של אנטישמיות? תארו את החוויה ואת הרגשתכם האישית.

ו. קראו את האמנה הבינלאומית לזכויות הילד, וחפשו זכויות המתייחסות לנושא הגזענות והאנטישמיות. הסבירו כיצד הזכויות שמצאתן מתייחסות ונותנות מענה לשתי תופעות אלו.

6. בניית סקר "אני גזעני – מה פתאום!!"

א. המורה והתלמידים יבנו סקר קצר העוסק בתופעת הגזענות. חשוב להתייחס בשאלות הסקר למסקנות ולתובנות שעלו בשיח הכיתתי.

ב. מומלץ לשלב בסקר שאלות העוסקות ביחס של המשיבים לקבוצות ומגזרים חברתיים ותרבותיים בחברה הישראלית ובקהילה הבינלאומית ושאלות העוסקות בפגיעה או במימוש של זכויות עבור קבוצות אלו.

ג. בעיבוד וניתוח ממצאי הסקר ניתן להיעזר במורים למתמטיקה ולאזרחות, ולבדוק מה המסקנות העולות מן הסקר.

מצורף מדריך לבניית סקר אינטרנטי ב- google docs

<http://virtuanarchy.blogspot.com/2010/08/google-docs.html>

"חיבה למישהו מפני שהוא שחור מעליבה ממש כמו סלידה ממישהו

מפני שאינו לבן" (המשורר א.א. קאמניגס)